LOVDATA

Forskrift til universitets- og høyskoleloven (universitets- og høyskoleforskriften)

Dato	FOR-2024-06-28-1392
Departement	Kunnskapsdepartementet
Ikrafttredelse	01.08.2024
Sist endret	FOR-2024-12-09-3006 fra 01.01.2025
Endrer	FOR-2017-01-06-13, FOR-1973-08-24-5, FOR-1979-11-01-8852, FOR-2005-06-24-676, FOR-2005-10-10-1192, FOR-2005-12-01-1391, FOR-2005-12-15-1506, FOR-2006-01-31-102, FOR-2006-02-09-129, FOR-2006-06-30-859, FOR-2007-03-01-270, FOR-2016-06-27-820, FOR-2017-10-13-1616, FOR-2019-12-16-1846, FOR-2023-10-27-1714
Hjemmel	LOV-2024-03-08-9-§2-5, LOV-2024-03-08-9-§2-6, LOV-2024-03-08-9-§2-8, LOV-2024-03-08-9-§6-1, LOV-2024-03-08-9-§6-2, LOV-2024-03-08-9-§7-2, LOV-2024-03-08-9-§7-6, LOV-2024-03-08-9-§7-7, LOV-2024-03-08-9-§8-5, LOV-2024-03-08-9-§11-5, LOV-2024-03-08-9-§12-2, LOV-2024-03-08-9-§12-3, LOV-2024-03-08-9-§12-11, LOV-2024-03-08-9-§14-2, LOV-2024-03-08-9-§15-1, LOV-2024-03-08-9-§15-2, LOV-2024-03-08-9-§15-3
Kunngjort	01.07.2024 kl. 15.30
Korttittel	Universitets- og høyskoleforskriften

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 28. juni 2024 med hjemmel i lov 8. mars 2024 nr. 9 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) §§ 2-5, 2-6, 2-8, 6-1, 6-2, 7-2, 7-6, 7-7, 8-5, 11-5, 12-2, 12-3, 12-11, 14-2, 15-1, 15-2 og 15-3.
Endret ved forskrift 9 des 2024 nr. 3006 (i kraft 1 jan 2025).

Kapitteloversikt:

Kapittel 1. Krav til akkreditering, studiekvalitet mv. (§§ 1-1 - 1-9)

Kapittel 2. Grader og faglig godkjenning

Kapittel 3. Undervisnings- og forskningsstillinger, rekrutteringsstillinger og innstegsstillinger (§§ 3-1 - 3-22)

Kapittel 4. Egenbetaling (§§ 4-1 - 4-9)

Kapittel 5. Skriftspråk ved eksamen (§§ 5-1 - 5-3)

Kapittel 6. Politiattest (§§ 6-1 - 6-5)

Kapittel 7. Skikkethetsvurderinger (§§ 7-1 - 7-10)

Kapittel 8. Felles klagenemnd (§§ 8-1 - 8-3)

Kapittel 9. Universiteter og høyskolers behandling av personopplysninger (§§ 9-1 - 9-2)

Kapittel 10. Registre og databaser mv. (§§ 10-1 - 10-4)

Kapittel 11. Statsautoriserte translatører (§§ 11-1 - 11-5)

Kapittel 12. Forskjellige regler (§§ 12-1 - 12-2)

Kapittel 13. Ikrafttredelse, overgangsregler og endringer i andre forskrifter (§§ 13-1 - 13-6)

Kapittel 1. Krav til akkreditering, studiekvalitet mv.

I. Institusjonsakkreditering

0 Tilføyd ved forskrift 9 des 2024 nr. 3006 (i kraft 1 jan 2025).

§ 1-1. *Generelle krav til institusjonsakkreditering*

For å oppnå og inneha institusjonsakkreditering skal institusjonens primærvirksomhet være høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling.

Institusjonen skal utføre sin forskning eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid i samspill med utdanningsvirksomheten.

Institusjonen skal ha en strategi for utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

Institusjonens organisering og infrastruktur skal være tilpasset virksomheten.

Institusjonen skal ha et godkjent kvalitetssystem og kvalitetsarbeid når den søker NOKUT om institusjonsakkreditering.

NOKUT skal gjennomføre en helhetlig vurdering av om institusjonens strategiske mål, organisering, kvalitetsarbeid og resultater tilsier at institusjonen på en god måte kan forvalte akkrediteringsmyndigheten som institusjonsakkrediteringen gir.

0 Tilføyd ved forskrift 9 des 2024 nr. 3006 (i kraft 1 jan 2025).

§ 1-2. *Krav til akkreditering som høyskole*

For å oppnå og inneha akkreditering som høyskole skal institusjonens utdanning, forskning eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid være stabil og av høy kvalitet.

Institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil, og de ansattes samlede faglige kompetanse skal være på nivå med sammenlignbare høyskoler. Institusjonen skal ha et tilstrekkelig antall ansatte i undervisnings- og forskerstillinger innenfor institusjonens faglige virksomhet.

Institusjonen skal ha akkreditering for minst ett studietilbud som gir rett til å tildele en bachelorgrad alene. Institusjonen skal ha et jevnlig opptak av studenter og ha uteksaminert kandidater i minst tre år. Institusjonen skal ha et tilfredsstillende antall studenter som fullfører til normert tid.

Institusjonen skal samarbeide internasjonalt og være tilknyttet nasjonale og internasjonale nettverk innenfor høyere utdanning og forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid.

0 Tilføyd ved forskrift 9 des 2024 nr. 3006 (i kraft 1 jan 2025).

§ 1-3. *Krav til akkreditering som vitenskapelig høyskole*

For å oppnå og inneha akkreditering som vitenskapelig høyskole skal institusjonen ha en tydelig faglig profil. Institusjonens utdanning, forskning eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid skal være stabil og av høy internasjonal kvalitet.

Institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil. Institusjonen skal ha et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet. De ansattes samlede faglige kompetanse skal være på nivå med andre vitenskapelige høyskoler.

Institusjonen skal ha rett til å tildele minst én doktorgrad alene. En vitenskapelig høyskole kan tilby flere doktorgradsstudier, inkludert eventuelle fellesgrader den deltar i, hvis doktorgradsstudiene er komplementære. En vesentlig del av institusjonens studietilbud, forskning eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid skal være innenfor doktorgradenes faglige område.

Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning. Institusjonen skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 doktorgradsstudenter på doktorgradsstudiet/-ene. Institusjonen skal i gjennomsnitt ha uteksaminert minst fem doktorgradskandidater per år over en treårsperiode.

Institusjonen skal alene ha akkreditering for studietilbud på både lavere og høyere grads nivå innenfor doktorgradsområdet/-ene. Institusjonen skal jevnlig ha tatt opp og uteksaminert kandidater på disse studietilbudene. Institusjonen skal ha et tilfredsstillende antall studenter som fullfører til normert tid.

Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk, prosjekter og samarbeid innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Institusjonen skal delta aktivt i nasjonalt samarbeid om doktorgradsutdanning.

0 Tilføyd ved forskrift 9 des 2024 nr. 3006 (i kraft 1 jan 2025).

§ 1-4. *Krav til akkreditering som universitet*

For å oppnå og inneha akkreditering som universitet skal institusjonens utdanning, forskning eller kunstneriske utviklingsarbeid og faglige utviklingsarbeid være stabil og av høy internasjonal kvalitet.

Institusjonen skal ha en relevant kompetanseprofil. Institusjonen skal ha et tilstrekkelig antall ansatte med høy faglig kompetanse innenfor utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid, faglig utviklingsarbeid og formidling innenfor institusjonens faglige virksomhet. De ansattes samlede faglige kompetanse skal være på nivå med sammenlignbare fagområder ved andre universiteter.

Institusjonen skal ha rett til å tildele minst én doktorgrad alene. Doktorgraden(e) som institusjonen selv tilbyr, inkludert eventuelle fellesgrader den deltar i, skal dekke vesentlige deler av institusjonens faglige virksomhet. Kravet innebærer at institusjonenes studietilbud skal inngå i doktorgradsområdene, og at de fleste studentene skal være knyttet til disse. Institusjonen kan også ha enkelte studietilbud utenfor doktorgradsområdene, dersom de støtter opp under eller har nær tilknytning til studietilbudene innenfor doktorgradsområdene, eller det er særlige grunner til ha slike tilbud.

Institusjonen skal ha stabil forskerutdanning. Institusjonen skal over en periode på fem år ha tatt opp i gjennomsnitt minst 15 doktorgradsstudenter og i gjennomsnitt ha uteksaminert minst fem doktorgradskandidater per år i tre år.

Institusjonen skal alene ha akkreditering for studietilbud på både lavere og høyere grads nivå innenfor doktorgradsområdet/-ene. Institusjonen skal jevnlig ha tatt opp og uteksaminert kandidater på disse studietilbudene. Institusjonen skal ha et tilfredsstillende antall studenter som fullfører til normert tid.

Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale og internasjonale nettverk, prosjekter og samarbeid innenfor høyere utdanning, forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid og faglig utviklingsarbeid. Institusjonen skal delta aktivt i nasjonale samarbeid om doktorgradsutdanning.

0 Tilføyd ved forskrift 9 des 2024 nr. 3006 (i kraft 1 jan 2025).

§ 1-5. *Overgangsregler for vitenskapelige høyskoler som søker om akkreditering som universitet*

Vitenskapelige høyskoler som søker om akkreditering som universitet før 1. januar 2030, skal få søknaden behandlet etter en forenklet prosedyre.

NOKUT skal vurdere en søknad etter forenklet prosedyre basert på institusjonens redegjørelse for oppfyllelse av kravene til akkreditering som universitet.

Institusjonen skal i utgangspunktet kun dokumentere oppfyllelse av krav som er nye i forhold til kravene til akkreditering som vitenskapelig høyskole, samt krav til høy internasjonal kvalitet. NOKUT kan etterspørre annen dokumentasjon hvis NOKUT finner at det er nødvendig å foreta ytterlige vurderinger. NOKUT skal foreta en helhetlig vurdering etter § 1-1 sjette ledd.

0 Tilføyd ved forskrift 9 des 2024 nr. 3006 (i kraft 1 jan 2025).

II. Kvalitetssystem og kvalitetsarbeid

0 Tilføyd ved forskrift 9 des 2024 nr. 3006 (i kraft 1 jan 2025).

§ 1-6. *Generelt*

Ved vurdering av om systemet for å sikre og videreutvikle utdanningskvaliteten og kvalitetsarbeidet er tilfredsstillende etter denne forskriftens § 1-1 og § 1-8, skal NOKUT ta hensyn til om kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet er egnet, og om det bidrar til kvalitetskultur blant ansatte og studenter.

Kvalitetssystemet og kvalitetsarbeidet skal være tilpasset institusjonens størrelse, faglige profil og egenart.

0 Tilføyd ved forskrift 9 des 2024 nr. 3006 (i kraft 1 jan 2025).

§ 1-7. *Krav til kvalitetssystem*

Institusjonen skal ha et kvalitetssystem som er skriftlig og tilgjengelig, og som gjelder for alle institusjonens studietilbud. Systemet skal minst bestå av følgende:

a. beskrivelse av ansvarsforholdene, rapporteringslinjene og hvordan kvalitetsarbeidet skal gjennomføres i praksis
b. institusjonens rutiner for systematisk kontroll med, og videreutvikling av, kvaliteten i studietilbudene, herunder rutiner for å sikre tilstrekkelig dokumentasjon av kvalitetsarbeidet og rutiner for å rette opp sviktende kvalitet innen rimelig tid
c. beskrivelse av institusjonens arbeid med læringsmiljø, jf. universitets- og høyskoleloven § 10-1 tredje ledd
d. beskrivelse av institusjonens rutiner for studentevalueringer, jf. universitets- og høyskoleloven § 3-5 første ledd annet punktum.

0 Tilføyd ved forskrift 9 des 2024 nr. 3006 (i kraft 1 jan 2025).

§ 1-8. *Krav til kvalitetsarbeid*

Kvalitetsarbeidet skal være del av institusjonens strategiske arbeid.

Kvalitetsarbeidet skal være forankret i institusjonens styre og ledelse på alle nivåer.

Studenter og ansatte skal medvirke i kvalitetsarbeidet.

Institusjonen skal sørge for å ha tilstrekkelig informasjon til å kunne vurdere kvaliteten i alle studietilbud.

Institusjonen skal systematisk kontrollere at alle studietilbud til enhver tid oppfyller kravene til akkreditering.

Institusjonen skal gjennomføre periodiske evalueringer av alle studietilbud som ledd i arbeidet med å videreutvikle kvaliteten. Studenter, samt representanter fra arbeids- eller samfunnsliv og eksterne fagfeller som er relevante for studietilbudet, skal bidra i evalueringene.

0 Tilføyd ved forskrift 9 des 2024 nr. 3006 (i kraft 1 jan 2025).

§ 1-9. *Tilsyn med kvalitetssystemer og kvalitetsarbeid*

NOKUTs tilsyn med kvalitetssystemer og kvalitetsarbeid etter universitets- og høyskoleloven § 3-6 skal være periodisk, og det skal ikke gå mer enn åtte år mellom hvert tilsyn ved den enkelte institusjon.

0 Tilføyd ved forskrift 9 des 2024 nr. 3006 (i kraft 1 jan 2025).

Kapittel 2. Grader og faglig godkjenning

Kapittel 3. Undervisnings- og forskningsstillinger, rekrutteringsstillinger og innstegsstillinger

I. Generelle bestemmelser

§ 3-1. *Virkeområde for dette kapitlet*

Kapittel 3 fastsetter framgangsmåte og kriterier for

a. ansettelse, overgang og opprykk på grunnlag av vitenskapelig eller kunstnerisk kompetanse i undervisnings- og forskningsstillinger etter universitets- og høyskoleloven § 7-2,
b. ansettelse som postdoktor, stipendiat, spesialistkandidat og vitenskapelig assistent etter universitets- og høyskoleloven § 7-6 første ledd bokstav f til i,
c. ansettelse i kombinert stipendiat- og spesialistkandidatstilling organisert som dobbeltkompetanseutdanning,
d. ansettelse på grunnlag av vitenskapelig eller kunstnerisk kompetanse i undervisnings- og forskningsstillinger etter særregel om ekstraerverv etter universitets- og høyskoleloven § 7-7.

II. Kvalifikasjonskrav for undervisnings- og forskningsstillinger

§ 3-2. *Universitets- og høyskolelærer*

For å innfri kvalifikasjonskravene til universitets- og høyskolelærer kreves minst:

a. lavere grads eksamen eller tilsvarende innen relevant fagområde,
b. utdanningsfaglig kompetanse jf. § 3-8,
c. norskferdigheter på nivå B2 og
d. relevant yrkes- eller undervisningserfaring.

§ 3-3. *Universitet- og høyskolelektor*

For å innfri kvalifikasjonskravene til universitets- og høyskolelektor kreves minst:
a. høyere grads eksamen eller tilsvarende innen relevant fagområde,
b. utdanningsfaglig kompetanse jf. § 3-8,
c. norskferdigheter på nivå B2 og
d. relevant yrkes- eller undervisningserfaring.

§ 3-4. *Førstelektor*

For å innfri kvalifikasjonskravene til førstelektor kreves minst:
a. høyere grads eksamen eller tilsvarende innen relevant fagområde,
b. utdanningsfaglig kompetanse jf. § 3-8,
c. norskferdigheter på nivå B2,
d. relevant yrkes- eller undervisningserfaring og
e. bidrag til faglig utviklingsarbeid på høyt nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder innen fagområdet/yrkesfeltet.

§ 3-5. *Dosent*

For å innfri kvalifikasjonskravene til dosent kreves minst:
a. høyere grads eksamen eller tilsvarende innen relevant fagområde,
b. utdanningsfaglig kompetanse jf. § 3-8,
c. norskferdigheter på nivå B2,
d. omfattende relevant yrkes- eller undervisningserfaring og
e. vesentlige bidrag til faglig utviklingsarbeid på høyeste nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder innen fagområdet/yrkesfeltet.

§ 3-6. *Førsteamanuensis*

For å innfri kvalifikasjonskravene til førsteamanuensis kreves minst:
a. doktorgrad innen relevant fagområde, eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert enten ved vitenskapelig arbeid eller kunstnerisk arbeid av samme omfang og kvalitet,
b. utdanningsfaglig kompetanse jf. § 3-8 og
c. norskferdigheter på nivå B2.

§ 3-7. *Professor*

For å innfri kvalifikasjonskravene til professor kreves minst:
a. doktorgrad innen relevant fagområde, eller kompetanse på tilsvarende nivå dokumentert enten ved vitenskapelig arbeid eller kunstnerisk arbeid av samme omfang og kvalitet,
b. utdanningsfaglig kompetanse jf. § 3-8,
c. norskferdigheter på nivå B2 og
d. vesentlige bidrag til forskning eller kunstnerisk utviklingsarbeid på høyeste nivå, i samsvar med internasjonale eller nasjonale standarder innen fagområdet.

§ 3-8. *Utdanningsfaglig kompetanse*

Universiteter og høyskoler skal fastsette nærmere krav til den utdanningsfaglige kompetansen. Kravene skal tilpasses hver stillingskategori. For stillingene førstelektor, dosent, førsteamanuensis og professor skal det minimum kreves formell opplæring, kvalitetsutvikling i egen undervisning, veiledning, og vesentlige bidrag til utvikling av utdanningskvalitet.

Med utdanningsfaglig kompetanse menes pedagogisk eller didaktisk kompetanse for å fremme læring, blant annet kunnskap og ferdigheter innen utvikling og gjennomføring av undervisning og veiledning på universitets- og høyskolenivå.

Museumsfaglig kompetanse kan erstatte utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse ved universitetsmuseer. Institusjonene skal fastsette retningslinjer for hva som er relevant museumsfaglig kompetanse.

§ 3-9. *Unntak fra kvalifikasjonskravene ved ansettelse*

Det kan gjøres unntak fra kravet om utdanningsfaglig kompetanse ved ansettelse dersom institusjonen legger til rette for at kompetansen oppnås innen to år fra ansettelsestidspunktet.

Det kan gjøres unntak fra kravet om norskferdigheter på minimum nivå B2 ved ansettelse dersom institusjonen legger til rette for at kompetansen oppnås innen tre år fra ansettelsestidspunktet. Kompetanse i svensk eller dansk er likestilt med norsk. Institusjoner som er gitt et særlig ansvar for samisk forskning og høyere utdanning jf. universitets- og høyskoleloven § 2-3 andre ledd, kan erstatte kravet om norskferdigheter med et krav om ferdigheter i samisk på tilsvarende nivå.

Dersom den ansatte ikke opparbeider seg påkrevd utdanningsfaglig kompetanse eller norskferdigheter innen fristen i første og andre ledd, har ikke den ansatte kompetansen som kreves for stillingen. Vedkommende kan da som hovedregel ikke utføre undervisningsoppgaver. Institusjonen skal vurdere videre tiltak.

Ansatte etter regelen om ekstraerverv etter universitets- og høyskoleloven § 7-7 kan unntas fra kravet om utdanningsfaglig kompetanse og krav til norskferdigheter på minimum nivå B2.

III. Kompetansevurdering ved ansettelse, overgang og opprykk i undervisnings- og forskningsstillinger

§ 3-10. *Kvalifikasjons- og dokumentasjonskrav for kompetansevurdering*

Universiteter og høyskoler skal fastsette kvalifikasjons- og dokumentasjonskrav for kompetansevurdering ved ansettelse, overgang og opprykk, og eventuelle krav ut over minstekravene i §§ 3-2 til 3-7. Kravene skal tilpasses stillingskategorien, og reflektere nasjonale eller internasjonale standarder for de ulike stillingskategoriene.

§ 3-11. *Sakkyndig komite*

Den sakkyndige komiteen skal ha minst tre medlemmer med minimum tilsvarende kompetanse som stillingskategorien det skal ansettes i eller som det søkes om overgang eller opprykk til. Minst to av medlemmene må ha kompetanse innenfor samme fagområde som søkeren. Begge kjønn skal være representert, jf. universitets- og høyskoleloven § 7-2 andre ledd. Leder av komiteen skal være ekstern.

En søker som oppfyller kriteriene for universitets- og høyskolelærer i § 3-2, kan ansettes i denne stillingskategorien uten vurdering fra sakkyndig komité.

En søker som oppfyller kriteriene for universitets- og høyskolelektor i § 3-3, kan ansettes i eller tildeles opprykk til denne stillingskategorien uten vurdering fra sakkyndig komité.

Institusjonene kan ansette i undervisnings- og forskningsstillinger etter særregelen om ekstraerverv etter universitets- og høyskoleloven § 7-7 uten vurdering fra sakkyndig komité.

§ 3-12. *Vurderings- og innstillingsprosessen ved ansettelse*

Den sakkyndige komiteen skal vurdere søkerens kompetanse, basert på kravene i §§ 3-2 til 3-7, institusjonens kvalifikasjons- og dokumentasjonskrav og utlysningsteksten.

Søkeren har rett til å få tilsendt den sakkyndige komiteens kompetansevurdering så snart den foreligger.

Søkeren kan komme med innsigelser til saksbehandlingen og merknader til den sakkyndige komiteens vurdering innen en frist fastsatt av institusjonen. Fristen kan ikke være mindre enn to uker. Komiteen skal deretter gi en tilleggsuttalelse på grunnlag av merknadene.

Det skal framgå av vurderingen på hvilket grunnlag og innenfor hvilket fagområde søkeren erklæres kompetent, og om vurderingen er enstemmig eller delt.

Institusjonen mottar sakkyndig komités vurdering, med eventuelle innsigelser, merknader og tilleggsuttalelser. Institusjonen foretar den endelige innstillingen og ansettelsen basert på en helhetlig vurdering av søkerne.

§ 3-13. *Adgang til å søke opprykk*

Disse ansatte kan søke om opprykk:
a. ansatte i stillinger etter §§ 3-2 til 3-7,
b. ansatte i stillinger etter universitets- og høyskoleloven § 7-6 første ledd bokstav d.

Med opprykk menes at institusjonen gir en ansatt rett til å bruke en tittel som tilhører en annen stillingskategori, så sant den ansatte innfrir kvalifikasjonskravene for den aktuelle stillingskategorien. Opprykket gir ikke rett til endrede arbeidsoppgaver.

Det kan søkes opprykk fra universitets- og høyskolelærer til universitets- og høyskolelektor, fra universitets- og høyskolelektor til førstelektor, fra førstelektor til dosent og fra førsteamanuensis til professor. De enkelte institusjonene kan i tillegg åpne for opprykk fra universitets- og høyskolelektor til førsteamanuensis.

Søknad om opprykk kan bare framsettes ved egen institusjon og innenfor fagområdet der søkeren er ansatt.

Søkere som ikke har blitt kompetansevurdert ved egen institusjon i løpet av de to siste årene, kan kreve å få vurdert sin kompetanse av en sakkyndig komité, eller av institusjonen etter § 3-11 tredje ledd.

Hvis det i løpet av de siste to årene har vært utlyst en stilling ved søkerens institusjon, som er i én høyere stillingskategori enn søkeren er ansatt i og som er innen samme fagområde, kan søker først be om kompetansevurdering to år etter søknadsfristen i utlysningen. Det samme gjelder dersom søkeren har levert og deretter trukket søknaden.

Den ansatte må ha minimum ett år igjen av ansettelsesperioden for å kunne søke opprykk. Institusjonen plikter å gjennomføre kompetansevurderingen dersom søknaden er levert minimum ett år før ansettelsesperioden går ut. Institusjonen har ikke plikt å sluttføre vurderingen dersom søkeren fratrer stillingen tidligere enn ett år etter at søknaden om opprykk ble levert.

Retten til å søke opprykk gjelder ikke ansatte i åremål på innstegsvilkår etter universitets- og høyskoleloven § 7-6 første ledd bokstav e eller ansatte i undervisnings- og forskningsstillinger etter særregel om ekstraerverv etter universitets- og høyskoleloven § 7-7.

§ 3-14. *Vurderings- og beslutningsprosessen ved opprykk*

Den sakkyndige komiteen skal vurdere søkerens kompetanse, basert på kravene i §§ 3-3 til 3-7 og institusjonens kvalifikasjons- og dokumentasjonskrav.

Søkeren har rett til å få tilsendt den sakkyndige komiteens kompetansevurdering så snart den foreligger.

Søkeren kan komme med innsigelser til saksbehandlingen og merknader til den sakkyndige komiteens vurdering innen en frist fastsatt av institusjonen. Fristen kan ikke være mindre enn to uker. Komiteen skal deretter gi en tilleggsuttalelse på grunnlag av merknadene.

Det skal framgå av vurderingen på hvilket grunnlag og i hvilket fagområde søkeren erklæres kompetent, og om vurderingen er enstemmig eller delt.

Institusjonen mottar sakkyndige komités vurdering, med eventuelle innsigelser, merknader og tilleggsuttalelse. Dersom vurderingen er enstemmig, kan institusjonen gi opprykk. Opprykk skal gis med virkning fra tidspunktet søknaden ble innlevert. Vedtak i saker om opprykk kan ikke påklages.

Blir søknaden avslått på grunn av manglende innfrielse av kvalifikasjonskrav, kan ny søknad tidligst sendes to år etter at forrige søknad ble sendt institusjonen.

Institusjonene skal fastsette om de tillater bruk av kompetansevurderinger fra andre institusjoner og hvor lang tid tilbake en slik vurdering kan være utført.

§ 3-15. *Adgang til å søke overgang*

Universiteter og høyskoler kan åpne for at ansatte kan søke om overgang mellom stillingskategorier på samme nivå. Institusjonene skal fastsette retningslinjer for slike overganger. Ved overgang gjelder de samme kravene til kompetanse og kompetansevurdering som ved opprykk. En overgang gir ikke rett til endrede arbeidsoppgaver.

Stillingskategorier på samme nivå er førstelektor og førsteamanuensis, og dosent og professor.

IV. Ansettelsesvilkår for rekrutteringsstillinger

§ 3-16. *Ansettelse i rekrutteringsstillinger på åremål*

Universiteter og høyskoler skal i fastsettelse av lengden på åremålsperioden for stillinger som nevnt i universitets- og høyskoleloven § 7-6 første ledd bokstav f til i, ta hensyn til arbeidets egenart og eventuelt tid til annet karrierefremmende arbeid.

Med annet karrierefremmende arbeid menes arbeid ut over forskning og utdanning som gir relevant kunnskap og erfaring for videre karriereløp ved høyere utdannings- eller forskingsinstitusjoner eller i andre sektorer.

Dersom åremålsperioden er knyttet til et prosjekt, skal den ansatte og institusjonen utarbeide en beskrivelse av prosjektet og en realistisk framdriftsplan for gjennomføring av prosjektet. Beskrivelsen av prosjektet og framdriftsplanen skal foreligge senest tre måneder etter den ansattes oppstartstidspunkt i stillingen.

Den ansatte skal ha tilgang til faglig veiledning gjennom hele åremålsperioden.

§ 3-17. *Permisjoner og forlengelse av åremålsperioden*

Permisjoner og redusert arbeidstid som den ansatte har krav på etter lov eller tariffavtale, og sykefravær, gir rett til forlengelse av åremålsperioden. Det samme gjelder for sentrale lederverv i organisasjoner knyttet til stillingene.

Institusjonene kan gi permisjon for fravær på grunn av kortvarige vikariater i undervisnings- og forskningsstillinger og for utenlandsstipendopphold og lignende, når dette kan skje uten å redusere framdriften med maks et halvt år i postdoktorprosjektet, doktorgradsutdanningen eller spesialistutdanningen. Ansettelsesperioden skal forlenges tilsvarende.

Institusjonene kan i særskilte tilfeller forlenge åremålsperioden ved uforutsette hindringer relatert til arbeidet, som ikke kan lastes den ansatte.

Institusjonene kan forlenge åremålsperioden opp til den maksimale tidsrammen i universitets- og høyskoleloven § 7-6 tredje ledd dersom omfanget på annet karrierefremmende arbeid er blitt økt vesentlig etter oppstart i stillingen.

§ 3-18. *Postdoktor*

For å bli ansatt som postdoktor kreves doktorgrad.

En postdoktorstilling har som formål at den ansatte skal opparbeide seg en forskerprofil og kompetanse som gjør vedkommende kvalifisert for å søke stilling som førsteamanuensis. Stillingen kan i tillegg gi annen kompetanse med relevans for postdoktorens videre karriere.

Det skal utarbeides en karriereplan for postdoktoren, som spesifiserer den kompetansen som postdoktoren skal opparbeide seg. Institusjonen har ansvar for at karriereplanen følges opp og at postdoktoren har tilgang til karriereveiledning gjennom postdoktorløpet.

Dersom postdoktoren ikke allerede har utdanningsfaglig kompetanse som innfrir kravene til en stilling som førsteamanuensis, skal institusjonen tilrettelegge for at postdoktoren opparbeider seg slik kompetanse i løpet av ansettelsesperioden.

Dersom den ansatte ikke kan dokumentere ferdigheter i norsk, svensk eller dansk på nivå A2 ved ansettelse, skal institusjonen tilby norskopplæring. Ved institusjoner som er gitt et særlig ansvar for samisk etter universitets- og høyskoleloven § 2-3 andre ledd, kan det isteden tilbys samiskopplæring. Den ansatte skal gjennomføre opplæring tilsvarende minst 15 studiepoeng innen utløpet av åremålsperioden.

§ 3-19. *Stipendiat*

For å bli ansatt som stipendiat kreves opptak i et doktorgradsprogram, eller at det foreligger en forpliktende avtale om opptak.

En stipendiatstilling skal føre til oppnådd doktorgrad og bidra til at den ansatte kvalifiserer seg for relevante karrierer ved høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner og andre sektorer i arbeidslivet der forskningskompetanse kreves.

Minst tre årsverk av den totale åremålsperioden skal være dedikert til doktorgradsarbeid. Stillingen kan i tillegg omfatte annet karrierefremmende arbeid.

Det skal utarbeides en karriereplan som spesifiserer den kompetansen som stipendiaten skal opparbeide seg. Institusjonen har ansvar for at karriereplanen følges opp og at stipendiaten har tilgang til karriereveiledning gjennom doktorgradsutdanningen.

Dersom den ansatte ikke kan dokumentere ferdigheter i norsk, svensk eller dansk på nivå A2 ved ansettelse, skal institusjonen tilby norskopplæring. Ved institusjoner som er gitt et særlig ansvar for samisk etter universitets- og høyskoleloven § 2-3 andre ledd, kan det isteden tilbys samiskopplæring. Den ansatte skal gjennomføre opplæring tilsvarende minst 15 studiepoeng innen utløpet av åremålsperioden.

Ved direkte overgang fra stilling som stipendiat til annen stilling, medregnes ikke tid brukt til eget doktorgradsarbeid i ansettelsestiden. Permisjoner eller forlengelse av åremålet etter § 3-17 medregnes ikke i ansettelsestiden. Tid som er brukt til annet karrierefremmende arbeid i løpet av åremålsperioden regnes sammen til en sammenhengende periode.

§ 3-20. *Spesialistkandidat*

For å bli ansatt som spesialistkandidat kreves høyere grads eksamen på fagområdet og praksis i faget.

En spesialistkandidatstilling skal føre til godkjenning som spesialist på det aktuelle fagområdet.

Stillingskategorien skal brukes til spesialistutdanning på fagområder der det er behov for å kvalifisere personer til stillinger som krever kompetanse både som spesialist og forsker.

Ved ansettelse utover to år kan institusjonen inkludere annet karrierefremmende arbeid i stillingen.

§ 3-21. *Vitenskapelig assistent*

For å bli ansatt som vitenskapelig assistent kreves minst ett års fullført lavere grads studier eller tilsvarende.

En stilling som vitenskapelig assistent skal danne grunnlag for en videre akademisk karriere, gjennom arbeidsoppgaver som gir innsikt i og erfaring med vitenskapelig eller kunstnerisk arbeid og metode.

Personer som har vært ansatt som stipendiat eller har oppnådd doktorgrad kan ikke ansettes som vitenskapelig assistent.

§ 3-22. *Dobbeltkompetanseutdanning*

Personer som deltar i organisert dobbeltkompetanseutdanning, kan ansettes som stipendiat og spesialistkandidat i kombinert stilling.

Dobbelkompetanseutdanning skal føre til oppnådd doktorgrad og til godkjenning som spesialist på det aktuelle fagområdet.

Bestemmelsene i § 3-19 om stipendiat og § 3-20 om spesialistkandidat gjelder tilsvarende for ansatte i dobbeltkompetanseutdanning, så langt de passer.

Samlet lengde for åremålsperioden og fordeling av arbeidstid på stipendiatstilling, spesialistkandidatstilling og på eventuelt annet karrierefremmende arbeid, skal gå fram av de enkelte studieprogrammene for dobbeltkompetanseutdanning.

Kapittel 4. Egenbetaling

I. Generelle bestemmelser

§ 4-1. *Virkeområde for dette kapitlet*

Kapittel 4 regulerer universiteter og høyskolers adgang til å kreve egenbetaling for studietilbud som er rettet mot enkeltstudenter, betaling for andre utgifter knyttet til studietilbud, vederlag for eksamenskandidater uten eksamensrett, samt private institusjoners disponering av egenbetaling og statstilskudd. Den gjelder ikke studietilbud som tilbys som oppdrag.

§ 4-2. *Definisjoner*

I dette kapitlet menes med:

a. *fag/emne:* fag/emner er de minste studiepoenggivende enheter med faglig innhold fastsatt av universitetet eller høyskolen.
b. *studieprogram:* studieprogram er en gitt samling fag/emner som er fastsatt i studieplan, som studenter tas opp til, og som fører fram til grads- eller yrkesutdanning.
c. *kurs:* utdanning som ikke gir studiepoeng.
d. *oppdrag:* omsetning av forsknings-, undervisnings- og andre tjenester mot vederlag, og som ikke er rettet mot enkeltstudenter.

II. Felles bestemmelser

§ 4-3. *Eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter*

Universiteter og høyskoler kan ta vederlag for å holde eksamen for eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter til det aktuelle studieprogrammet eller faget/emnet. Vederlaget skal fastsettes ut fra institusjonens reelle merkostnader.

For studieprogrammer eller fag/emner der det etter forskriften er fastsatt egenbetaling, og egenbetalingen er satt høyere enn merkostnadene omtalt i første ledd, kan vederlaget settes høyere enn merkostnadene, men oppad begrenset til størrelsen på egenbetalingen.

Vederlag etter første eller andre ledd kan fastsettes for grupper av studenter. Institusjonene skal kunne dokumentere kostnader knyttet til slikt vederlag. Vederlaget skal kunngjøres i rimelig tid overfor berørte studenter.

§ 4-4. *Statsborgere fra land utenfor EØS og Sveits*

Følgende studenter skal være unntatt fra kravet om egenbetaling etter universitets- og høyskoleloven § 2-6:

a. Studenter som er omfattet av ordningen Students at Risk (StAR)
b. Studenter som studerer i Norge gjennom programmene NORPART og NORHED
c. Studenter som studerer i Norge gjennom Fulbright-programmet
d. Studenter som deltar i fellesgradssamarbeidet Erasmus Mundus.

Universiteter og høyskoler kan gjøre unntak fra kravet om egenbetaling i universitets- og høyskoleloven § 2-6 for studenter som deltar i studieprogrammer som tilbys i samarbeid mellom norsk og utenlandsk utdanningsinstitusjon (fellesgrader).

Begrensningen i bruk av statstilskudd i universitets- og høyskoleloven § 6-2 tredje ledd gjelder ikke for studentgrupper som er omfattet av første og andre ledd.

Samisk høgskole kan gjøre unntak fra kravet om egenbetaling i universitets- og høyskoleloven § 2-6 for urfolksstudenter.

III. Statlige universiteter og høyskoler

§ 4-5. *Om statlige institusjoners adgang til å kreve egenbetaling*

Statlige universiteter og høyskoler kan ikke kreve egenbetaling fra studenter for ordinære utdanninger som fører fram til en grad eller yrkesutdanning.

Kurs og emner med egenbetaling skal ikke gå på bekostning av institusjonens statlig finansierte utdannings- og forskningsvirksomhet.

Statlige institusjoner skal ikke ha økonomisk fortjeneste på samarbeid med andre virksomheter om egenbetalingsfinansierte studieprogrammer eller fag/emner som de etter dette kapitlet ikke kan tilby selv.

Departementet kan i særskilte tilfeller, etter søknad, godkjenne unntak fra reglene i første og tredje ledd.

§ 4-6. *Adgang til å kreve egenbetaling for kurs og studiepoenggivende utdanning*

Statlige universiteter og høyskoler kan kreve egenbetaling for kurs og fra studenter som fyller opp plasser på studieprogram eller fag/emner som er oppdragsfinansiert.

For studiepoenggivende utdanningstilbud, bestående av ett eller flere emner, kan statlige institusjoner kreve egenbetaling, dersom søker har minst to års arbeidserfaring, og

a. den praktiske gjennomføringen av tilbudet er særlig tilpasset for personer i arbeid, eller
b. innholdet i tilbudet er særlig utviklet for personer med arbeidserfaring.

Egenbetalingen kan dekke kostnadene fullt ut, eller delvis ved at institusjonen finansierer deler av kostnadene.

Styret selv skal fastsette retningslinjer for godkjenning og fastsetting av egenbetaling. Styret, eller den styret delegerer til, skal godkjenne at det aktuelle kurset eller utdanningstilbudet finansieres med egenbetaling i tråd med første og andre ledd, og fastsetter hvor stor egenbetalingen skal være.

§ 4-7. *Andre utgifter knyttet til studier ved statlige institusjoner*

For studieprogrammer eller fag/emner der statlige universiteter og høyskoler ikke kan kreve egenbetaling etter § 4-5 og § 4-6, kan institusjonen heller ikke kreve betaling av studenter utover reelle kostnader knyttet til læremidler. Eventuelt vederlag for vernet materiale etter opphavrettslovgivningen kan inngå i betalingsgrunnlaget. Institusjonene kan ikke ta betaling for studieinformasjon.

Institusjonen kan fastsette betaling for grupper av studenter. Betalingen for grupper av studenter må ikke overstige de reelle kostnadene.

Institusjonen kan kreve at studenten har egen bærbar datamaskin.

IV. Private universiteter og høyskoler

§ 4-8. *Om private institusjoners adgang til å kreve egenbetaling*

Private universiteter og høyskoler kan ta egenbetaling fra studenter. Egenbetaling fra studentene skal komme studentene til gode. Beregningsgrunnlaget for egenbetalingen kan ta utgangspunkt i virksomheten som helhet over tid.

§ 4-9. *Private institusjoner som mottar statstilskudd*

Private universiteter og høyskoler som mottar statstilskudd, har ikke anledning til å ta ut overskudd eller overføre økonomiske verdier til personer eller annen virksomhet på en slik måte at statstilskudd ikke kommer studentene til gode. Det er anledning til å se institusjonens virksomhet som helhet over tid og overføre overskudd fra et år til et annet, men på en slik måte at statstilskudd kommer studentene til gode.

Kapittel 5. Skriftspråk ved eksamen

§ 5-1. *Skriftspråk i eksamensoppgaver*

Universiteter og høyskoler skal utarbeide norskspråklige eksamensoppgaver i andre fag enn norsk på både nynorsk og bokmål.

Institusjonene kan skaffe seg oversikt over studentenes ønsker om bokmål eller nynorsk på eksamen, ved bindende valg ved oppmelding til eksamen. Dersom alle studenter oppmeldt til en eksamen har valgt samme skriftspråk, gjelder ikke plikten etter første ledd.

§ 5-2. *Unntak*

Universiteter og høyskoler kan vedta unntak fra kravet etter § 5-1 første ledd når det er nødvendig å prøve fagspesifikke ferdigheter i nynorsk og bokmål i utdanningene.

Institusjonene kan vedta unntak for bestemte enkelteksamener dersom andre særlige grunner taler for det.

Unntak må vedtas senest to måneder før den aktuelle eksamenen avholdes.

§ 5-3. *Klage på vedtak om unntak*

Studenter har rett til å klage på vedtak om unntak etter § 5-2 andre ledd. Klagefristen er tre uker fra vedtaket ble kunngjort. Klageinstans er institusjonens nemnd for studentsaker, jf. universitets- og høyskoleloven § 14-1. For øvrig gjelder reglene i forvaltningsloven kapittel VI tilsvarende.

Kapittel 6. Politiattest

§ 6-1. *Informasjon og bekreftelse*

Universiteter og høyskoler skal informere om kravet om politiattest i tilknytning til studier der dette er relevant etter universitets- og høyskoleloven § 12-2. Informasjon om kravet skal stå i tilbudet om studieplass.

Søkere som får tilbud om plass ved et slikt studium skal, samtidig som de godtar tilbudet om studieplass, bekrefte at de kjenner regelverket om politiattest og vil levere attesten innen fristen i § 6-2.

§ 6-2. *Tidsfrister for å legge fram politiattest*

Dersom et studium har klinisk undervisning eller praksis som er omfattet av universitets- og høyskoleloven § 12-2, skal universitetet eller høyskolen kreve at studentene legger fram politiattest ved opptak til studiet. Studentene skal sende politiattesten senest tre uker etter at de aksepterte tilbudet om studieplass.

Institusjonen skal kreve at studentene legger fram politiattest underveis i studiet dersom det først da blir avklart at studentene skal gjennomføre slik klinisk undervisning eller praksis. Studentene skal sende politiattesten senest tre uker etter at institusjonen krevde politiattesten framlagt.

Politiattesten skal ikke være eldre enn tre måneder.

§ 6-3. *Konsekvenser av at politiattest ikke blir lagt fram*

En student som ikke har lagt fram politiattest som fastsatt i § 6-2, har ikke rett til å delta i klinisk undervisning eller praksis.

Universiteter og høyskoler kan gjøre unntak dersom årsaken er utenfor studentens kontroll. Institusjonene må varsle stedet hvor klinisk undervisning eller praksis skal gjennomføres om unntak, slik at de kan ta nødvendige forhåndsregler. Dersom kravet om politiattest følger av universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd tredje punktum, kan det bare gjøres unntak etter de særlige reglene for politiattest for den bestemte typen yrkesutøvelse.

§ 6-4. *Institusjonens behandling av politiattest*

Studenter har rett til å uttale seg før universiteter og høyskoler fatter vedtak om utestenging eller midlertidig utelukkelse. Studenter med merknad på politiattesten har ikke rett til å delta i klinisk undervisning eller praksis før institusjonen har fattet vedtak om det.

Institusjonenes vedtak skal være i samsvar med de særlige reglene om politiattest som gjelder for bestemte yrker, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-2 første ledd tredje punktum.

Politiattester skal oppbevares i samsvar med politiregisterforskriften § 37-2.

§ 6-5. *Nye opplysninger etter at politiattest er utstedt*

Universiteter og høyskoler kan etter politiregisterloven § 43 be om utlevering av nye eller oppdaterte opplysninger etter at politiattest er utstedt.

Kapittel 7. Skikkethetsvurderinger

§ 7-1. *Studier underlagt krav om skikkethetsvurdering*

Universiteter og høyskoler skal gjøre skikkethetsvurdering etter universitets- og høyskoleloven § 12-3, ved følgende studier:

1. barnehagelærerutdanning
2. utdanninger som tilfredsstiller kravene til å bli ansatt i undervisningsstilling i grunnskole eller videregående skole, jf. kapittel 14 i forskrift 23. juni 2006 nr. 724 til opplæringslova
3. audiografutdanning
4. barnevernspedagogutdanning og barnevernsfaglige masterutdanninger
5. bioingeniørutdanning
6. ergoterapeututdanning
7. farmasøytutdanninger
8. fysioterapeututdanning
9. veterinærutdanning
10. dyrepleierutdanning
11. klinisk ernæringsfysiologiutdanning (femårig integrert master og todelt studieløp organisert som bachelor- og mastergrad)
12. medisinutdanning
13. optikerutdanning
14. ortopediingeniørutdanning
15. psykologutdanning
16. radiografutdanning
17. sosionomutdanning
18. sykepleierutdanning

19. tannlegeutdanning
20. tannpleierutdanning
21. tannteknikerutdanning
22. vernepleierutdanning
23. paramedisinutdanning
24. paramedicutdanning
25. profesjonsutdanning i teologi og utdanning i praktisk teologi
26. trafikklærerutdanning
27. logopedutdanning
28. utdanninger i spesialpedagogikk
29. tolkeutdanninger
30. profesjonsrettede tegnspråkutdanninger
31. musikkterapeututdanning og masterutdanning i musikkterapi
32. utdanning i folkehelsearbeid
33. utdanning i toll, vareførsel og grensekontroll
34. dramapedagogutdanning
35. kunst- og kulturformidlerutdanning
36. kunstterapeututdanning og masterutdanning i kunstterapi
37. osteopatutdanning
38. utdanning i skolefritidspedagogikk.

Institusjonene skal også gjøre skikkethetsvurderinger i master- og videreutdanninger som fører til en spesialisering, og som bygger på én eller flere av utdanningene som er nevnt i første ledd.

§ 7-2. *Formålet med skikkethetsvurdering*

Formålet med skikkethetsvurdering er å avgjøre om en student utgjør en mulig fare for liv, fysisk og psykisk helse, rettigheter eller sikkerhet til de pasienter, brukere, barnehagebarn, elever, dyr, klienter, dyreeiere eller andre studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse.

§ 7-3. *Vurderingskriterier*

En student er uskikket dersom ett eller flere av følgende kriterier er oppfylt på en måte som innebærer at studenten utgjør en mulig fare for dem studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse, jf. § 7-2:

a. studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg, forståelse, innlevelse og respekt for dem studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse
b. studenten viser manglende vilje eller evne til å samarbeide og til å etablere tillitsforhold og kommunisere med dem studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse
c. studenten misbruker rusmidler eller tilegner seg medikamenter på ulovlig vis
d. studenten har problemer av en slik art at studenten fungerer svært dårlig i sine omgivelser
e. studenten viser truende eller krenkende adferd i studiesituasjonen eller overfor dem studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse
f. studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet og kommende yrkesrolle
g. studenten viser uaktsomhet og uansvarlighet som kan medføre risiko for skade på dem studenten vil komme i kontakt med under praksis eller under framtidig yrkesutøvelse
h. studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning
i. studenten er ikke i stand til å utføre de yrkesmessige vurderingene og handlingene som praksis eller framtidig yrkesutøvelse krever
j. studenten viser manglende vilje eller evne til å lede læringsprosesser for barn, unge og voksne i samsvar med virksomhetens mål og retningslinjer
k. studenten unnlater å ta ansvar som rollemodell for barn, unge og voksne i samsvar med virksomhetens mål og retningslinjer

l. studenten viser manglende vilje eller evne til å ha oversikt over hva som foregår i en gruppe eller klasse og ut fra dette skape et miljø som tar hensyn til barn, unge og voksnes sikkerhet og deres psykiske og fysiske helse.

§ 7-4. *Informasjon til studentene*

Universiteter og høyskoler har plikt til å gi tilstrekkelig og relevant informasjon om studienes innhold, inkludert om at studenter vil bli skikkethetsvurderte. Ved studiestart skal institusjonene sørge for at alle studentene får informasjon om reglene om skikkethet etter universitets- og høyskoleloven og denne forskriften.

§ 7-5. *Skikkethetsnemnd*

Universiteter og høyskoler skal oppnevne en skikkethetsnemnd. Nemnda skal bestå av

a. en faglig leder for avdeling eller fakultet for lærerutdanningen eller helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon
b. en faglig studieleder for lærerutdanningen eller helse- eller sosialfagutdanningene, eller tilsvarende funksjon
c. to representanter fra praksisfeltet
d. to faglærere
e. to studentrepresentanter
f. én ekstern representant med juridisk embetseksamen.

Studentrepresentantene skal oppnevnes for ett år av gangen. De øvrige medlemmene skal oppnevnes for tre år av gangen. Faglig leder for avdeling eller fakultet eller tilsvarende funksjon, jf. første ledd bokstav a, skal være nemndas leder.

Minst to tredjedeler av nemndas medlemmer skal være til stede ved saksbehandlingen.

§ 7-6. *Skikkethetsansvarlig*

Universiteter og høyskoler skal oppnevne én eller flere ansatte ved institusjonen som ansvarlig for skikkethetsvurderingen. Det kan oppnevnes stedfortreder for skikkethetsansvarlig. Skikkethetsansvarlig kan være medlem av skikkethetsnemnda. Skikkethetsansvarlig innstiller til skikkethetsnemnda.

§ 7-7. *Tvilsmelding*

Tvil om en students skikkethet skal meldes skriftlig til skikkethetsansvarlig. Den som leverer tvilsmelding, regnes ikke som part i saken.

Tvilsmeldinger som er åpenbart ugrunnet, skal ikke behandles av skikkethetsansvarlig.

§ 7-8. *Behandling hos skikkethetsansvarlig*

En student skal varsles skriftlig om at det er begrunnet tvil om vedkommendes skikkethet. Skikkethetsansvarlig skal innkalle studenten til vurderingssamtale, og sørge for at saken blir så godt opplyst som mulig. Fra vurderingssamtalen skal det lages skriftlig referat, som inneholder en beskrivelse av saksforholdet, eventuelle planer for utvidet oppfølging og veiledning av studenten, og andre relevante opplysninger som kom fram under samtalen.

Studenten skal få tilbud om utvidet oppfølging og veiledning. Dette gjelder likevel ikke dersom det er klart at slik oppfølging og veiledning ikke er egnet til å hjelpe studenten.

Skikkethetsansvarlig skal fremme saken for skikkethetsnemnda i følgende tilfeller:

a. det er klart at utvidet oppfølging og veiledning ikke er egnet til å hjelpe studenten
b. studenten tar ikke imot tilbud om utvidet oppfølging og veiledning eller vil ikke gjennomføre plan for utvidet oppfølging og veiledning
c. utvidet oppfølging og veiledning medfører ikke nødvendig endring og utvikling hos studenten.

Skikkethetsansvarlig kan vedta å utsette praksis fra tvilsmelding er mottatt til etter at utvidet veiledning er avsluttet, eller til saken er avgjort, dersom det er nødvendig for å ivareta dem studenten møter i praksis.

Skikkethetsansvarlig kan innhente opplysninger om skikkethetssaker fra skikkethetsansvarlige ved andre institusjoner i den utstrekning det er nødvendig for å opplyse en sak om særskilt skikkethetsvurdering. Skikkethetsansvarlige ved andre institusjoner kan i slike tilfeller dele opplysninger med skikkethetsansvarlig ved den behandlende institusjonen uten hinder av taushetsplikt.

§ 7-9. *Behandling i skikkethetsnemnda*

Saker som fremmes for skikkethetsnemnda, skal følges av all skriftlig dokumentasjon i saken. Nemnda skal utrede saken ytterligere dersom det er nødvendig.

Studenten skal varsles i god tid om tidspunkt for møte i nemnda, og gjøres kjent med sakens opplysninger. Studenten skal ha mulighet til å legge fram sine synspunkter for nemnda før saken behandles.

Nemnda skal lage en innstilling til styret eller institusjonens nemnd for studentsaker med en vurdering av om studenten er skikket eller ikke, om studenten bør utestenges helt eller delvis fra det aktuelle studiet, og lengden på utestengingsperioden, og eventuelle vilkår for at studenten skal få gjenoppta studiet. Uenighet i nemnda skal begrunnes og framgå av innstillingen.

§ 7-10. *Behandling i styret eller i institusjonens nemnd for studentsaker*

På bakgrunn av skikkethetsnemndas innstilling kan styret selv eller institusjonens nemnd for studentsaker vedta at en student ikke er skikket etter reglene i universitets- og høyskoleloven § 12-3.

Dersom en student som er funnet ikke-skikket skal utestenges fra studiet, skal det fattes særskilt vedtak om dette. Det kan i vedtaket om utestenging stilles vilkår som må være oppfylt for at studenten kan søke om å gjenoppta studiet før utestengingsperioden utløper.

Vedtak om utestenging fra studiet medfører at studenten ikke kan søke eller ta imot plass ved samme studium ved andre universiteter og høyskoler i utestengingsperioden. Det skal i vedtaket opplyses om at studenten må søke nytt opptak dersom studiet skal gjenopptas etter utestengingsperioden.

Dersom en student etter oppfordring ikke legger fram relevant dokumentasjon i en sak som gjelder om studenten er skikket for et yrke, skal saken avgjøres på grunnlag av den dokumentasjonen som er tilgjengelig.

Kapittel 8. Felles klagenemnd

§ 8-1. *Felles klagenemnds arbeidsoppgaver*

Felles klagenemnd skal behandle klager over enkeltvedtak truffet med hjemmel i lov om universiteter og høyskoler § 12-1 til § 12-9 og § 13-2 andre ledd.

§ 8-2. *Klagenemndas oppnevning og sammensetning*

Klagenemnda oppnevnes av departementet.

Klagenemnda skal ha sju medlemmer og slik sammensetning:

a. En leder og en nestleder som skal fylle de lovbestemte krav til lagdommere.
b. Tre medlemmer med numeriske varamedlemmer. Medlemmene skal ha erfaring fra eller kjennskap til studieadministrativt arbeid ved universiteter og høyskoler. Av disse skal minst ett av medlemmene ha erfaring fra eller kjennskap til studieadministrativt arbeid ved privat høyskole (eller universitet), og minst ett av medlemmene skal ha erfaring fra eller kjennskap til studieadministrativt arbeid ved høyskole eller universiteter.
c. To medlemmer, med numeriske varamedlemmer, valgt av og blant studentene.

Leder, samt nemndas medlemmer etter annet ledd bokstav b, oppnevnes for fire år.

Studentrepresentantene oppnevnes for to år. Ingen medlemmer kan oppnevnes for mer enn to perioder.

§ 8-3. *Klagenemndas avgjørelse*

Klagenemnda er vedtaksfør når lederen eller nestlederen og minst fire andre medlemmer, herav en studentrepresentant, deltar i behandlingen.

I saker der klagenemnda behandler klager på avgjørelser etter offentleglova er klagenemnda vedtaksfør når lederen eller nestlederen, og minst to andre medlemmer, deltar i behandlingen. Klagenemndas avgjørelse i disse sakene treffes med alminnelig flertall.

Klagenemndas vedtak kan ikke påklages.

Kapittel 9. Universiteter og høyskolers behandling av personopplysninger

§ 9-1. *Innhenting av personopplysninger og automatisert saksbehandling*

Universiteter og høyskoler kan innhente opplysninger om navn, fødselsnummer eller d-nummer, arbeidserfaring og vitnemål og annen dokumentasjon på oppnådd kompetanse fra andre offentlige myndigheter, fra offentlige systemer for vitnemål og fra statlige, fylkeskommunale og private utdanningsinstitusjoner, når det er nødvendig for å utføre oppgaver etter universitets- og høyskoleloven.

Institusjonene kan fatte vedtak ved helt eller delvis automatisert saksbehandling i sine systemer. Avgjørelsen kan ikke bygge på skjønnsmessige lov- eller forskriftsvilkår, med mindre avgjørelsen er utvilsom. Den personen som vedtaket retter seg mot, kan kreve at vedtaket overprøves manuelt.

§ 9-2. *Bruk av video- og lydopptak i praksisopplæring i lærerutdanningene*

Universiteter og høyskoler kan behandle personopplysninger om studenter, barn, elever og ansatte som er til stede i undervisning i grunnskole eller videregående skole eller i barnehage, ved bruk av video- eller lydopptak når formålet med behandlingen er å veilede og vurdere studentenes praksis. Studentens praksis må inngå som en obligatorisk del av institusjonens studieplan for den relevante lærerutdanningen. Opptakene kan bare brukes i læringssituasjoner i forbindelse med veiledning av studentene, og skal slettes så snart vurderingen av studentens praksis er avsluttet og senest når studenten avslutter studiet.

Barn og elever har rett til å reservere seg mot slik behandling av personopplysninger.

Kapittel 10. Registre og databaser mv.

§ 10-1. *Register for informasjonsutveksling om reaksjoner*

Følgende opplysninger skal legges inn i register for informasjonsutveksling om reaksjoner etter universitets- og høyskoleloven § 12-11, så snart som mulig etter at vedtak er fattet:

a. fødselsnummer eller d-nummer
b. institusjon
c. vedtakets periode
d. vedtakstype
e. studium.

Dersom et vedtak omgjøres, eller perioden for vedtaket endres, skal institusjonen snarest registrere endringene i registeret.

Den som fatter vedtak om reaksjoner, skal i vedtaket gi den registrerte informasjon om hvilke opplysninger som legges inn i dette registeret.

Opplysninger i registeret kan brukes til forskning, statistikk og analyse.

SIKT – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør har ansvaret for driften av registeret og er behandlingsansvarlig for personopplysningene i det.

§ 10-2. *Portal for deling av vitnemål og dokumentasjon av kompetanse*

I portal for deling av vitnemål og dokumentasjon av kompetanse etter universitets- og høyskoleloven § 15-1 kan det behandles slike personopplysninger om personer som har vitnemål, dokumentasjon av kompetanse med videre registrert hos tilknyttede institusjoner, forvaltningsorganer, organisasjoner og andre:

a. fødselsnummer eller d-nummer
b. informasjon om den eller de institusjoner, forvaltningsorganer, organisasjoner og andre som i sine databaser har opplysninger om denne personens vitnemål, kompetanse med videre.

Personopplysninger som nevnt i første ledd, kan utleveres til tilknyttede institusjoner og til forvaltningsorganer som har adgang til å behandle slike opplysninger.

SIKT – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør er ansvarlig for driften av portalen og er behandlingsansvarlig for personopplysningene i den.

§ 10-3. *Database for forskningsinformasjon*

I database for forskningsinformasjon etter universitets- og høyskoleloven § 15-2, kan det behandles slike personopplysninger om forfattere, deltakere i forskningsprosjekt og opphavere:

a. fødselsnummer eller d-nummer
b. navn
c. statsborgerskap
d. digital person-identifikator
e. opplysninger knyttet til stilling, arbeidssted og forskningsaktivitet.

Personopplysninger som nevnt i første ledd bokstav b, d og e, er offentlig tilgjengelige.

Personopplysningene som nevnt i første ledd bokstav a og c, kan utleveres og sammenstilles til forskning, statistikk og analyse i samsvar med formålet i universitets- og høyskoleloven § 15-2. Opplysningene kan også utleveres til de forskningsinstitusjonene som den registrerte har en tilknytning til, til bruk i deres forskningsadministrasjon. Opplysningene kan utleveres uten hinder av taushetsplikt.

SIKT – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør er ansvarlig for driften av databasen og er behandlingsansvarlig for personopplysningene i den.

§ 10-4. *Database for statistikk om høyere utdanning*

I databasen for statistikk om høyere utdanning kan det behandles slike personopplysninger:
For søkere til og studenter ved universiteter og høyskoler:
a. fødselsnummer eller d-nummer
b. navn
c. statsborgerskap
d. opplysninger knyttet til utdanning fra universiteter og høyskoler som studieprogresjon og karakterer.

For doktorgradskandidater og ansatte ved universiteter og høyskoler:
a. fødselsnummer eller d-nummer
b. ID-type og ID-nummer
c. navn
d. statsborgerskap
e. opplysninger knyttet til stillingsforhold og finansiering av stillingen.

Personopplysningene i databasen kan utleveres og sammenstilles til forskning, statistikk og analyse i samsvar med formålet etter universitets- og høyskoleloven § 15-3. Opplysningene kan også utleveres til offentlige organer som har adgang til å behandle slike opplysninger.

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse er ansvarlig for driften av databasen og er behandlingsansvarlig for personopplysningene i den.

Kapittel 11. Statsautoriserte translatører

§ 11-1. *Bevilling som statsautorisert translatør*

Bevilling som statsautorisert translatør etter universitets- og høyskoleloven § 3-12 gis av Norges handelshøyskole. Bevillingen gir rett til å bruke tittelen statsautorisert translatør, med tillegg som angir fremmedspråket.

Bevilling gis på grunnlag av bestått autorisasjonsprøve i oversettelse ved Norges handelshøyskole, for det eller de språk som kandidaten har avlagt eksamen i. Bevilling kan gis enten for oversettelse fra norsk til fremmedspråket eller fra fremmedspråket til norsk eller begge veier. Hva bevillingen omfatter, skal framgå klart av bevillingsdokumentet og translatørstemplet, jf. § 11-5. Bevilling kan også gis på grunnlag av tilsvarende kompetanse fra utlandet i henhold til yrkeskvalifikasjonsloven og internasjonale avtaler.

§ 11-2. *Translatøred eller -forsikring*

Før bevilling utstedes, skal kandidaten ha avlagt slik ed eller forsikring som departementet fastsetter.

§ 11-3. *Taushetsplikt*

Bevillingsinnehaveren har taushetsplikt om opplysninger fra sin translatørvirksomhet.

Unntak fra første ledd gjelder i den utstrekning translatøren etter lovgivning er pliktig til å gi opplysninger.

Translatøren må ikke forretningsmessig eller på annen måte utnytte opplysninger som er taushetsbelagt etter første ledd. Unntak etter andre ledd begrenser ikke dette forbudet.

§ 11-4. *Tilbakekalling av bevilling*

Departementet kan trekke tilbake en bevilling som statsautorisert translatør dersom innehaveren har brutt vilkårene for bruk av bevillingen, eller har en adferd gjør det uforsvarlig å fortsette som translatør. Departementet kan trekke tilbake bevillingen midlertidig for den tid det tar å behandle saken.

§ 11-5. *Stempel*

Departementet fastsetter utformingen av det stempelet som en statsautorisert translatør benytter i sin virksomhet.

Kapittel 12. Forskjellige regler

§ 12-1. *Overtredelsesgebyr*

Overtredelsesgebyr etter universitets- og høyskoleloven §§ 3-10 og 3-11 skal utmåles i hvert enkelt tilfelle. Overtredelsesgebyret kan ikke overstige fem ganger folketrygdens grunnbeløp (G).

§ 12-2. *Tilskudd til private høyskoler uten institusjonsakkreditering – overgangsordning*

Private høyskoler som mottar statstilskudd, og som ikke oppfyller kravet til institusjonsakkreditering etter universitets- og høyskoleloven § 6-1 første ledd, må oppfylle kravet til institusjonsakkreditering innen 31. desember 2030.

Kapittel 13. Ikrafttredelse, overgangsregler og endringer i andre forskrifter

§ 13-1. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft 1. august 2024.

§ 13-2. *Overgangsregler for kapittel 3 Undervisnings- og forskningsstillinger og rekrutteringsstillinger*

For vedtak om ansettelser og opprykk i undervisning- og forskningsstillinger før 1. august 2025, kan institusjonene velge å bruke kvalifikasjonskravene som er fastsatt i forskrift 9. februar 2006 nr. 129 om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger.

Ansatte som søker om opprykk etter § 3-13 senest 31. juli 2025 har rett til å få søknaden vurdert etter forskrift 9. februar 2006 nr. 129 om ansettelse og opprykk i undervisning- og forskerstillinger.

Ansatte i stillingskategorien universitets- og høyskolelektor har rett til å søke opprykk til førsteamanuensis etter forskrift 9. februar 2006 nr. 129 om ansettelse og opprykk i undervisning- og forskerstillinger § 2-4 første ledd, fram til 31. desember 2027.

For vedtak om ansettelser i rekrutteringsstillinger før 1. august 2025, kan institusjonene velge å bruke ansettelsesvilkårene i forskrift 31. januar 2006 nr. 102 om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat.

§ 13-3. *Overgangsregler for kapittel 7 Skikkethetsvurderinger*

For studier hvor det tidligere ikke har vært krav om skikkethetsvurdering, gjelder kravet om skikkethetsvurderinger bare overfor studenter som begynner på de aktuelle utdanningene etter 1. august 2024.

§ 13-4. *Endringer i forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgare utdanning (opptaksforskrifta)*

Fra forskriftens ikrafttredelse gjøres følgende endringer i opptaksforskriften: – – –

§ 13-5. *Oppheving av forskrifter*

Fra forskriftens ikrafttredelse oppheves følgende andre forskrifter:
- Bestemmelse 24. august 1973 nr. 5 om fritak for avgifter ved universitet og høgskoler for østerrikske studenter
- Forskrift 1. november 1979 nr. 8852 for sykepleielærerutdanningen
- Forskrift 24. juni 2005 nr. 676 om overgangsbestemmelser til lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler
- Forskrift 10. oktober 2005 nr. 1192 om felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler § 3-7 (8), § 4-7 til § 4-10 og § 7-9
- Forskrift 1. desember 2005 nr. 1391 om bevilling som statsautorisert translatør
- Forskrift 15. desember 2005 nr. 1506 om egenbetaling ved universiteter og høyskoler
- Forskrift 31. januar 2006 nr. 102 om ansettelsesvilkår for stillinger som postdoktor, stipendiat, vitenskapelig assistent og spesialistkandidat
- Forskrift 9. februar 2006 nr. 129 om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger
- Forskrift 30. juni 2006 nr. 859 om skikkethetsvurdering i høyere utdanning
- Forskrift 1. mars 2007 nr. 270 om klageadgang ved Stipendprogram for kunstnerisk utviklingsarbeid
- Forskrift 27. juni 2016 nr. 820 om register for utestengte studenter – RUST
- Forskrift 13. oktober 2017 nr. 1616 om overtredelsesgebyr etter universitets- og høyskoleloven og fagskoleloven
- Forskrift 16. desember 2019 nr. 1846 om vilkår for statstilskudd til private høyskoler
- Forskrift 27. oktober 2023 nr. 1714 om skikkethetsvurdering i høyere utdanning.

§ 13-6. *Overgangsregler for kapittel 1 Krav til akkreditering, studiekvalitet, mv.*

Søknader om institusjonsakkreditering som NOKUT har mottatt før 1. januar 2025, men som behandles etter 1. januar 2025, skal behandles etter reglene i denne forskriften.

Institusjoner som er akkreditert som høyskole, vitenskapelig høyskole etter de regler som gjaldt frem til 1. januar 2025, skal oppfylle kravene i kapittel 1 som henholdsvis høyskole, vitenskapelig høyskole eller universitet innen 31. desember 2026.

Tilsyn med akkreditering som NOKUT har påbegynt før 1. januar 2025, behandles etter tidligere regler med mindre det er til fordel for institusjonen å legge nye regler til grunn.

0 Tilføyd ved forskrift 9 des 2024 nr. 3006 (i kraft 1 jan 2025).